

Věc C-333/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

24. dubna 2019

Předkládající soud:

Cour d'appel de Bruxelles (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

12. března 2019

Odvolatelé:

DA

FC

S. C. European Food S.A.

S. C. Starmill S.R. L.

S. C. Multipack S.R. L.

Odpůrci :

Romanian Air Traffic Services Administration (Romatsa)

Rumunsko

Evropská komise

Evropská organizace pro bezpečnost letového provozu
(Eurocontrol)

I. Předmět sporu a údaje o něm

- 1 Dne 11. prosince 2013 vydal rozhodčí soud zřízený na základě „úmluvy ICSID“ (viz níže) nález, kterým uložil Rumunsku vyplatit DA a FC, jakož i obchodním společnostem European Food S.A, Starmill S.R. L. a Multipack S.R.L náhradu

škody v celkové výši jistiny 376 433 229 RON (tedy přibližně 178 000 000 eur) spolu s úroky.

- 2 Vzhledem k tomu, že žádost o zrušení tohoto nálezu podaná k Výboru ad hoc Mezinárodního střediska pro řešení sporů z investic (ICSID) byla dne 26. února 2016 zamítnuta, rozhodnutí již nelze napadnout opravným prostředkem.
- 3 Evropská komise se účastnila řízení u rozhodčího soudu jakožto *amicus curiae* a dne 26. května 2014 přijala na základě čl. 11 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 SFEU, rozhodnutí C (2014) 3192, kterým uložila Rumunsku, aby pozastavilo veškeré kroky, které by mohly vést k provedení či plnění zbývající částky, jež má být podle nálezu vyplacena, jelikož by se jednalo o vyplacení protiprávní státní podpory, a to až do doby, než Komise přijme konečné rozhodnutí o slučitelnosti uvedené státní podpory s vnitřním trhem.
- 4 Rozhodnutím (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) poskytnuté Rumunskem - rozhodčí nález ze dne 11. prosince 2013 (Úř. věst. 2015, L 232, s. 43), Komise rozhodla, že výplata náhrady škody přiznané rozhodčím nálezem ze dne 11. prosince 2013 hospodářské jednotce, kterou tvoří DA, FC a společnosti European Food, Starmill a Multipack, představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy, jež není slučitelná s vnitřním trhem. Toto rozhodnutí v podstatě zakazuje Rumunsku vyplatit jakoukoli částku z titulu nálezu ze dne 11. prosince 2013.
- 5 Rozhodnutí Komise je předmětem žalob na neplatnost, které jsou v současné době projednávány Tribunálem Evropské unie [viz zejména věci T-624/15 (Úř. věst. 2016, C 16, s. 45), T-694/15 (Úř. věst. 2016, C 38, s. 69) a T-704/15 (Úř. věst. 2016, C 68, s. 30)].
- 6 Dne 19. srpna 2015 DA doručil Rumunsku rozhodčí nález s doložkou vykonatelnosti vydanou kanceláří cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) v souladu s úmluvou ICSID.
- 7 Dne 9. září 2015 DA provedl v Belgii zabavení pohledávek za Eurocontrol ohledně všech částek, které Eurocontrol dluží nebo bude dlužit Rumunsku nebo Romatsa (rumunský státní podnik pro leteckou dopravu), a to s cílem obdržet výplatu částky 85 066 428,42 eur.
- 8 Dne 23. a 24. září 2015 vynesly Romatsa a Rumunsko k tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud první instance v Bruselu) námitku proti exekučnímu zabavení pohledávek. Komise se dobrovolně připojila k řízení podle článku 23a nařízení (ES) č. 659/1999 na podporu návrhových žádání Romatsa a Rumunsku.
- 9 Rozsudkem ze dne 25. ledna 2016 soud v podstatě nařídil zrušení tohoto exekučního zabavení pohledávek za Eurocontrol provedeného k tíži rumunského státu.

- 10 DA, FC a věřitelské společnosti se proti tomuto rozsudku odvolali dne 29. února 2016.

II. Dotčená ustanovení

Unijní právo

- 11 Článek 288 SFEU stanoví:

„Pro výkon pravomocí Unie přijímají orgány nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

(...)

Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně“.

Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (uzavřená ve Washingtonu pod záštitou Světové banky dne 18. března 1965 a Belgií schválená zákonem ze dne 17. července 1970)

- 12 Článek 1 stanoví:

„Tímto se zřizuje Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic (dále jen ‚Středisko‘).

- 13 Článek 54 stanoví:

„(1) Každý smluvní stát uzná rozhodčí nález vydaný podle této Úmluvy jako závazný a bude na svém území vymáhat plnění peněžních závazků uložených v rozhodčím nálezu, jako by to bylo konečné rozhodnutí soudu v tomto státě. Smluvní stát s federálním uspořádáním může vymáhat takovéto rozhodnutí u svých federálních soudů nebo jejich prostřednictvím a může stanovit, že tyto soudy budou nakládat s rozhodčím nálezem, jako by se jednalo o konečné rozhodnutí soudů vlastního státu.

(2) Strana žádající o uznání nebo výkon rozhodnutí na území smluvního státu zašle příslušnému soudu nebo jinému orgánu, který tento stát k tomuto účelu určil, opis rozhodčího nálezu ověřený generálním tajemníkem. Každý smluvní stát oznámí generálnímu tajemníkovi určení příslušného soudu nebo jiného orgánu k tomuto účelu a jakoukoliv následnou změnu v tomto určení.

(3) Výkon rozhodčího nálezu se bude řídit zákony týkajícími se výkonu soudních rozhodnutí platných ve státě, na jehož území se takovýto výkon žádá“.

III. Argumenty účastníků řízení

- 14 DA, FC a věřitelské společnosti žádají odvolací soud v zásadě o to, aby znovu nařídil exekuční zabavení pohledávek, a to k zajištění celkové částky napříště stanovené na 281 718 067,10 eur.
- 15 DA konkrétně tvrdí, že rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 10. března 2015 jako takové nezakazuje nucený výkon nálezu v Belgii.
- 16 Podle něj platí, že aby mohly být výhody kvalifikovány jako státní podpory, musí být jednak poskytnuty přímo či nepřímo prostřednictvím státních zdrojů, a jednak být přičitatelné státu (rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 24). Tento rozsudek jasně stanoví, že pouhý převod státních zdrojů je pro jejich kvalifikaci jako státní podpory nedostatečný. Kritérium přičitatelnosti je plnohodnotným kritériem.
- 17 DA též cituje rozsudek ze dne 27. března 1980, *Denkavit italiana* (61/79, EU:C:1980:100, bod 31), podle kterého se režim státních podpor „týká rozhodnutí členských států, kterými tyto státy za účelem sledování svých vlastních hospodářských nebo sociálních cílů dávají podnikům nebo jiným právním subjektům, prostřednictvím jednostranných a nezávislých rozhodnutí, k dispozici zdroje nebo jim přiznávají výhody určené k podpoře plnění vytyčených hospodářských nebo sociálních cílů“ (podtrženo odvolatelem).
- 18 Připomíná též, že Soudní dvůr ve své judikatuře zdůraznil nejen nutnost převodu veřejných prostředků či obecnou kontrolu podniku ze strany státu, ale též konkrétní zapojení státu do přijímání sporných opatření: „Je nezbytné ještě přezkoumat, zda musí být na veřejné orgány nahlíženo tak, že se tak či onak podílely na přijetí těchto opatření“ (rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, EU:C:2002:294, bod 114).
- 19 V projednávané věci však nucený výkon v Belgii není přičitatelný Rumunsku.
- 20 Ze znění rozhodnutí Komise jasně vyplývá, že výkon rozhodčího nálezu představuje státní podporu pouze tehdy, pokud je takový krok přičitatelný Rumunsku, tedy pokud Rumunsko dobrovolně splní rozhodčí náleze. Podle DA je jednoduše nesprávné tvrdit, že jak výrok rozhodnutí Komise, tak jeho odůvodnění se použijí též na nucený výkon nařízený jinými než rumunskými soudními orgány. Je-li Rumunsko povinno a donuceno plnit rozhodčí náleze, nelze mu tento krok přičítat a mít za to, že tím porušuje rozhodnutí Komise.
- 21 Co se týče rumunského státu, ten v podstatě navrhuje odvolacímu soudu, aby odvolání označil za nepřipustná a neopodstatněná, a podpůrně navrhuje, aby odvolací soud přerušil řízení a vyčkal rozhodnutí evropských soudních orgánů o žalobách podaných proti rozhodnutí Komise ze dne 30. března 2015.
- 22 Komise navrhuje označit odvolání za neopodstatněná.

IV. Závěry odvolacího soudu

- 23 Odvolací soud nejprve zamítá jednotlivé důvody nepřipustnosti, jakož i námitku rumunského státu vycházející z jeho jurisdikční imunity. Tím, že Rumunsko souhlasilo s rozhodčím řízením a vzneslo námitku třetí osoby proti zabavení, souhlasilo s předložením sporu k posouzení (belgickému) zajišťovacímu soudu a odvolacímu soudu v Bruselu, čímž se vzdalo své jurisdikční imunity.
- 24 Odvolací soud poté konstatuje, že rozhodčí nález je konečný a nelze proti němu podat opravný prostředek. Sám o sobě představuje řádný exekuční titul. Zabavení bylo provedeno na základě nálezu opatřeného doložkou vykonatelnosti, který musí být podle článku 54 úmluvy ISCID uznán a vykonán každým smluvním státem, tedy i Belgickým královstvím.
- 25 Odvolací soud nicméně podotýká, že rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 10. března 2015 se jeví být zásadní překážkou výkonu rozhodčího nálezu rumunským státem. Připomíná, že akt veřejné moci je ve skutečnosti zvenku přicházejícím zprostředkujícím důvodem, který může ospravedlnit to, že standardně opatrný a rozumný dlužník nezaplatí svému věřiteli, kterému svědčí exekuční titul.
- 26 V tomto rozhodnutí Komise zakázala Rumunsku vyplatit dlužné částky na základě tohoto rozhodčího nálezu s tím, že taková platba by byla státní podporou neslučitelnou s vnitřním trhem.
- 27 Podle článku 288 SFEU jsou rozhodnutí závazná ve všech členských státech. V době, kdy rozhodčí soud vydal nález, který je exekučním titulem, však toto rozhodnutí ještě neexistovalo. Navíc rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 je předmětem žalob k soudu Evropské unie.
- 28 V současné době existuje skutečné nebezpečí kolize mezi rozhodnutím zajišťovacího soudu a soudu rozhodujícího o odvolání ve věci zabavení a rozhodnutím Evropské unie, konkrétně rozhodnutím Komise uplatňovaným ve sporu týkajícím se nuceného výkonu rozhodčího nálezu ISCID jako akt veřejné moci.
- 29 Otázka, zda výkon nálezu Rumunskem je dobrovolným výkonem a představuje státní podporu, je silně sporná.

V. Předběžné otázky

- 30 Je tedy namístě přerušit řízení, aby byla zajištěna právní jistota a zabránilo se nebezpečí protichůdných rozhodnutí, a to do doby, než evropské soudní orgány vydají rozhodnutí o žalobách na neplatnost rozhodnutí ze dne 30. března 2015 a než Soudní dvůr Evropské unie odpoví na následující předběžné otázky:

1. Má být rozhodnutí Evropské komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) vykládáno tak, že se týká plateb, které má Rumunsko zaplatit, i v případě, že platby budou vůči němu vymoženy v řízení o nuceném výkonu rozhodčího nálezu ICSID ze dne 11. prosince 2013 zahájeném před soudními orgány jiného členského státu než Rumunsko?

2. Vyžaduje unijní právo samo o sobě a automaticky, aby soudní orgán členského státu (jiného než Rumunsko), kterému je předložen opravný prostředek proti nucenému výkonu rozhodčího nálezu ICSID, jenž podle procesních pravidel tohoto členského státu zakládá překážku věci rozsouzené, vyloučil použití tohoto nálezu pouze z toho důvodu, že nepravomocné rozhodnutí Evropské komise přijaté později než tento nálezu považuje nucený výkon nálezu za odporující evropskému režimu státních podpor?

3. Dovoluje unijní právo, zejména zásada loajální spolupráce či zásada překážky věci pravomocně rozsouzené, aby vnitrostátní soud členského státu (jiného než Rumunsko) nedodržel své mezinárodní závazky vyplývající z úmluvy ICSID v případě, kdy Evropská komise po vydání nálezu přijala rozhodnutí, které považuje nucený výkon nálezu za odporující evropskému režimu státních podpor, a to i v případě, kdy se Evropská komise účastnila rozhodčího řízení (včetně žádosti o zrušení nálezu) a uplatnila své důvody týkající se evropského režimu státních podpor?